

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на земеделието и храните

ЗАПОВЕД

8.8.2024 г.

X РД09-874/08.08.2024

Signed by: Kamelia Dimitrova Manoleva

На основание чл. 25, ал. 4 от Закона за администрацията и с чл. 55, ал. 1 от Закона за подпомагане на земеделските производители във връзка с чл. 12, параграф 1 и Приложение III от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. относно установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013 и Регламент (ЕС) 2024/1468 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 година за изменение на регламенти (ЕС) 2021/2115 и (ЕС) 2021/2116 по отношение на стандартите за добро земеделско и екологично състояние, схемите за климата, околната среда и хуманното отношение към животните, изменение на стратегическите планове по ОСП, прегледа на стратегическите планове по ОСП и освобождаванията от проверки и санкции, Решение за изпълнение на Комисията от 31.5.2024 година за одобряване на изменение на стратегическия план по ОСП за периода 2023—2027 г. на България и одобрен доклад с рег. № 93-4350/08.08.2024

НАРЕЖДАМ:

Изменям Заповед № РД09-786/20.07.2023 г. на министъра на земеделието и храните за утвърждаване на стандарти за добро земеделско и екологично състояние (ДЗЕС) по Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони в Република България за периода 2023 – 2027 г. както следва:

1. В раздел II:

1.1. В т. II. 3:

а) в подраздел „ДЗЕС 5: Управление на обработката на почвата за намаляване на опасността от деградация и ерозия на почвата, включително предвид ъгъла на наклона“, наименованието се изменя така:

„ДЗЕС: 5 Управление на обработката на земята или подходящи техники за култивиране за намаляване на риска от деградация на почвите като се отчита наклона на склона.“

б) подраздел „ДЗЕС 6: Поддържане на минимална почвена покривка през периоди и на площи, които са най-чувствителни“, се изменя така:

„ДЗЕС 6: Поддържане на минимална почвена покривка през периоди, които са най-чувствителни“.

В периода от 01 юни до 30 септември включително в земеделското стопанство е задължително върху минимум 80% от цялата обработваема площ да се поддържа минимална почвена покривка.

Поддържането на минимална почвена покривка се постига чрез:

- налична основна култура; или
- налична втора или междинна/покривна култура; или
- оставяне на растителни остатъци, включително стърнища и/или самозасети площи;

или

- мулчиране.

На земеделските стопани се предоставя възможност при изпълнението на стандарта да осигурят последваща култура в рамките на:

- 2 седмици след премахването на предходната растителна покривка;
- 3 седмици след премахването на предходната растителна покривка само за площите с последваща култура рапица.

При трайните насаждения, за осигуряване на минимална почвена покривка върху минимум 50% от площта с трайни насаждения в стопанството, се извършва укрепване на междуредията чрез затревяване, засяване с покривни култури или мулчиране през чувствителния период (от 01 юни до 30 септември).

Чувствителен период: период от годината (от 01 юни до 30 септември включително), през който почвата не е покрита с растителна покривка и съществува опасност от настъпване на деструктивни процеси (различни видове ерозия, екстремно засушаване).“

в) подраздел „ДЗЕС 7: Сеитбооборот (ротация) на културите върху обработваема земя, с изключение на култури, отглеждани под вода“, се изменя така:

„ДЗЕС 7: Сеитбооборот (ротация) на културите върху обработваема земя, с изключение на култури, отглеждани под вода или диверсификация на културите.

За изпълнението на ДЗЕС 7 на земеделските стопани се дава възможност да изберат да приложат или ротация или диверсификация на културите както следва:

7.1. На обработваема земя с площ над 10 ха, земеделският стопанин осигурява ежегодно смяна на отглежданата култура (ротация) на земеделски парцел върху минимум 35% от обработваемата земя в стопанството си.

Втората култура се счита за ротация, ако е засята/засадена след прибирането на основната култура и е налична на парцела до подготовката на почвата за сеитба на следващата основна култура.

При избор на изпълнението на настоящия стандарт чрез ротация, земеделският стопанин след третата година е длъжен да гарантира, че всички земеделски парцели от обработваемата земя от стопанството са били обект на ротация по отношение на културата, отглеждана през референтната 2023 година на ниво парцел.

Горните правила не се отнасят за площи, заети с оризови клетки, многогодишни култури, треви и други тревни фуражи и земя оставена под угар.

7.2. На обработваема земя с площ над 10 ха, земеделският стопанин осигурява ежегодно разнообразяване на културите чрез диверсификация.

- При стопанства, в които размерът на обработваемата земя е над 10 и до 30 хектара включително, диверсификацията на културите се състои в засяване на обработваемата земя в стопанството с поне две различни култури. Основната култура не може да превишава 75 % от обработваемата земя.

- При стопанства, в които размерът на обработваемата земя е повече от 30 хектара, диверсификацията на културите се състои в засяването на обработваема земя в стопанството с поне три различни култури. Основната култура не може да заема повече от 75 % от обработваемата земя, а двете основни култури не могат да обхващат заедно повече от 95 % от обработваемата земя.

За целите на диверсификацията, култура означава едно от следните:

а) култура от който и да е от различните родове, определени в ботаническата класификация на културите;

б) култура от който и да е от видовете при Brassicaceae, Solanaceae и Cucurbitaceae;

в) оставена под угар земя;

г) треви или други тревни фуражи.

Зимните и пролетните култури се разглеждат като различни култури, дори когато са от един и същи род.

От изискванията, посочени в т. 7.1. и т.7.2. се изключват следните случаи:

а) стопанства, в които повече от 75 % от обработваемата земя се използва за производство на треви или други тревни фуражи, представлява земя, оставена под угар, засята е с бобови култури или съчетава тези употреби;

б) стопанства, в които повече от 75 % от отговарящата на условията за подпомагане земеделска площ е постоянно затревена площ, използва се за производството на треви или други тревни фуражи или за производството на култури под вода (оризища) през значителна част от годината или от цикъла за отглеждане на културите, или съчетава тези употреби; или

в) с площ на обработваемата земя до 10 хектара включително.

За земеделските площи, сертифицирани за биологично растениевъдство в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/848 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. относно биологичното производство и етикетирането на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета (ОВ L 150, 14.6.2018 г.) се счита, че отговарят на настоящия стандарт за ДЗЕС.“

1.2. В т. II. 4., подраздел „ДЗЕС 8: Минимален дял от обработваемата земя, предназначен за непроизводствени нужди и обекти; запазване на особеностите на ландшафта и забрана за рязане на живи плетове и дървета през размножителния период и през периода на отглеждане на птиците върху цялата земеделска площ“, се изменя така:

„ДЗЕС 8: Запазване на непроизводствени обекти и площи за подобряване на биологичното разнообразие в земеделското стопанство.

Стопанствата задължително следва да:

- запазват съществуващите особености на ландшафта (отделни дървета, синори, живи плетове и редици дървета, дървета в група) и тераси;

- запазват съществуващите живи плетове и дървета, които не се отрязват по време на размножителния период и периода на отглеждане на малките при птиците (от 1 март до 31 юли);

- запазват и поддържат съществуващите постоянно затревени площи от нежелана растителност – орлова папрат (*Pteridium aquilinum*), чемерика (*Veratrum spp.*), айлант (*Ailanthus altissima*) и аморфа (*Amorpha fruticosa*).

Особености на ландшафта, определени за запазване са:

- Отделни дървета с корона с диаметър, не по-малък от 4 м;
- Синори (полски граници) с ширина между 1 и 15 м, върху които не се произвежда земеделска продукция;
- Живи плетове и редици дървета с ширина между 1 и 15 м;
- Дървета в група с максимална площ до 0,3 ха;
- Тераси.“

2. В раздел III думите „Секторни интервенции в лозаро-винарския сектор (чл. 58 от Регламент 2021/2115)“ се заличават.

3. Създава се раздел III.I:

„III.I. Земеделските стопани с максимален размер на стопанствата, който не надвишава 10 ха земеделска площ са освободени от проверки и санкции на предварителните условия в съответствие с чл. 83 и 84 от Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета.“

4. Създава се раздел III.II:

„III.II. При прилагането на стандарти 5, 6, 7 или 9 за ДЗЕС се допускат временни дерогации от изисквания като срокове и периоди, определени в тези стандарти, в случай на метеорологични условия, които не позволяват на земеделските стопани и другите бенефициери да изпълнят тези изисквания през дадена година. Обхватът на тези временни дерогации е ограничен до земеделските стопани и другите бенефициери или до районите, засегнати от метеорологичните условия, и те се прилагат само докато са абсолютно необходими“.

5. Редът и начинът за определяне и прилагане на дерогациите по т. III.II. се урежда със заповед на министъра на земеделието и храните.

В изпълнение на разпоредбите на чл. 3 и чл. 4, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2024/1468 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 година и предвид съображение 26 от неговия преамбюл, настоящата заповед се прилага от 1 януари 2024 година.

Настоящата заповед подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в едномесечен срок от съобщението за издаването ѝ или в 14-дневен срок от отделните съобщения до лицата, участвали в производството.

Настоящата заповед да се публикува на интернет страницата на Министерство на земеделието и храните.

X

Д-Р ГЕОРГИ ТАХОВ
МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
Signed by: Deyan Stratev Stratev

За министър:
Заместник-министър <i>Д. Стратев</i>
Заповед за заместване № <i>P009-857</i>
от <i>05.08.2024г.</i>

„ВЯРНО С ЕЛЕКТРОННО
ПОДПИСАНИЯ ОРИГИНАЛ“

①